

Betænkning

over forslag til lov om ændring af lov om folkebiblioteker m. v.

(Afgivet af kulturudvalget den 4. maj 1977).

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder og har herunder haft samråd med ministeren for kulturelle anliggender, der tillige skriftligt har besvaret spørgsmål fra udvalget.

Som bilag nr. 1 til betænkningen er optrykt ministerens besvarelse af et spørgsmål fra udvalget vedrørende fordelingen af dispositionssummens midler, og som bilag nr. 2 er optrykt et notat fra ministeriet for kulturelle anliggender vedrørende bibliotekskommissionens og dens specialudvalgs arbejdsplaner.

Udvalget har indgående drøftet det arbejde, der foregår i bibliotekskommissionen og de af kommissionen nedsatte 8 specialudvalg.

For udvalget har det været afgørende at få kommissionsarbejdet afsluttet hurtigst muligt, hvilket indebærer, at udvalget er af den opfattelse, at de i bemærkningerne angivne tidsfrister ubetinget må overholdes.

Ministeren har under et samråd med udvalget udtalt, at arbejdsplanen for bibliotekskommissionen er udarbejdet således, at de 8 specialudvalg vil have afsluttet deres arbejde med udgangen af året 1977, således at selve kommissionen på grundlag af de afgivne specialbetænkninger vil kunne udarbejde sin betænkning i løbet af året 1978.

Ministeriet for kulturelle anliggender vil herefter kunne fremsætte sit bibliotekslovforslag i 1979.

Udvalget har med ministeren drøftet bestemmelserne i folkebibliotekslovens § 6 om den principielle forpligtelse for kommunerne til at overgå til heltidsordning.

Udvalget er med ministeren enig i, at kommunerne i perioden frem til 1. januar 1980 ad frivillighedens vej og med støtte i dispositionssummen selv bør fastlægge deres biblioteksordning i overensstemmelse i øvrigt med loven af 1964, idet det herved er forudsat, at dispensationsbestemmelsen i § 6, stk. 3, administreres efter de hidtidige retningslinjer og principper i tiden indtil ny lovbestemmelse på dette område træder i kraft.

Herefter indstiller *udvalget* lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Fremskridtspartiets medlemmer af udvalget ønsker at udtale følgende:

Fremskridtspartiets medlemmer af udvalget indstiller lovforslaget til vedtagelse, ikke fordi man ikke ønsker loven om folkebiblioteker ændret, men fordi man mener, at revisionsbestemmelser principielt er ligegyldige, idet enhver lov når som helst kan revideres, uanset hvad der måtte stå i

eventuelle revisionsbestemmelser. Fremskridtspartiet mener, at loven om folkebiblioteker absolut bør ændres, således som partiet har fremlagt forslag. Da der imidlertid ikke var mulighed for at vinde gehør for fremskridtspartiets bibliotekstanke, vil partiet afvente „bedre tider“ for eventuel genfremsættelse af dette forslag.

Albertsen (S). *Lasse Budtz (S).* *Lysholt Hansen (S).* *Robert Pedersen (S).*
formand.

Jimmy Stahr (S). *Birte Weiss (S).* *Bernhard Baunsgaard (RV).* *Nathalie Lind (V).*

Kaj V. Andersen (V). *Grethe Fenger Møller (KF).* *Melchior (CD),*
næstformand.

Chr. Christensen (KrF). *Svend Andersen (Rosk. a.) (FP).* *H. C. Hansen (FP).*

Mølgaard (DR). *Ole Henriksen (SF).* *Waldorff (VS).*

Partiet DKP var ikke repræsenteret ved medlemmer i udvalget.

Bilag 1.

Udvalgets spørgsmål til ministeren for kulturelle anliggender og dennes svar herpå.

Spørgsmål:

Med henvisning til lovforslagets bemærkninger udbedes en redegørelse for fordelingen af dispositionssummens midler. Hvem har søgt disse i alt ca. 13 mill. kr., og til hvilke formål er de uddelt?

Svar:

I anledning heraf skal ministeriet for kulturelle anliggender efter stædfunden brevveksling med Bibliotekstilsynet meddele følgende:

Fordelingsudvalget for dispositionssummen har på 3 møder i september 1976, december 1976 og marts 1977 behandlet de indtil nu indkomne ansøgninger om tilskud. Ministeriet for kulturelle anliggender har godkendt de 3 indstillinger, udvalget har afgivet. Der er herefter ydet eller givet tilsagn om at yde tilskud i følgende tilfælde:

1. Overgang fra deltids- til heltidsbiblioteksbetjening (§ 2, stk. 1 a i bekendtgørelse af 18. december 1975):

Holeby (4.776 indb.), i samarbejde med Maribo.

Sydfalster (6.171 indb.).

Fladså (6.209 indb.), i samarbejde med Næstved.

Karup (6.800 indb.).

Slangerup (7.153 indb.).

Ledøje-Smørum (7.201 indb.).

Suså (7.248 indb.).

Stubbekøbing (7.397 indb.).

Ramsø (7.688 indb.).

Hammel (9.177 indb.).

Gundsø (9.122 indb.).

Rødekro (9.382 indb.).

Skovbo (10.666 indb.).

Ringø (11.201 indb.).

Græsted-Gilleleje (13.166 indb.).

2. Udbygning af filialbetjeningen i kommuner med heltidsbiblioteksbetjening (§ 2, stk. 1b i bekendtgørelsen):

Bjerringbro.

Ebeltoft.

Esbjerg.

Fakse.

Greve.

Gråsten.

Horsens.

Holsted.

Maribo.

Næstved.

Nibe.

Randers.

3. Tilskud til kommuner, hvor biblioteksbetjeningen medfører særlige omkostninger (§ 2, stk. 1c i bekendtgørelsen):

Ishøj. Udbygning af materialebestand for gæstearbejdere.

Samsø. Udbygning af materialebestand.

4. Skolebiblioteker. Materialer og inventar (§ 2, stk. 1d i bekendtgørelsen):

Aulum-Haderup.

Blåvandshuk.

Dronninglund.

Ebeltoft.

Fjerritslev.

Haderslev.

Haslev.

Herning.

København (særsamling for gæstearbej-
derbørn).
Sorø.
Svinninge.
Vallø.

Gruppe 1	15.905.000
Gruppe 2	7.766.000
Gruppe 3	517.000
Gruppe 4	933.000
<hr/>	<hr/>
I alt	25.121.000

3 ansøgninger (fra Høng, Ishøj og Løg-
stør) om tilskud til merudgifter i forbindelse
med udvidelse af hovedbibliotek er ikke
imødekommet, idet udvalget finder, at
der ikke er hjemmel for at yde tilskud til
dette formål (i kommuner, der har etable-
ret heltidsbibliotek før 1. april 1975).

Til ovennævnte formål — nævnt foran
under punkt 1-4 — er ydet (bevilget)
følgende tilskud (afrundet til nærmeste
1.000 kr.):

Tilskud er ydet med 50 pct. eller 66 2/3
pct., i et enkelt tilfælde (Samsø) 75 pct.
af den med nyordningen forbundne merud-
gift i de første 3 driftsår.

Med henvisning til anmodningen under
samrådsspørgsmål A vedlægger man end-
videre til orientering i forbindelse med det
berammede samråd en redegørelse for ar-
bejdet i Bibliotekskommissionen og dens
specialudvalg.

Bilag 2.

Bibliotekskommissionens og dens specialudvalgs arbejdsplaner.

Ved nedsættelsen af Bibliotekskommissionen og specialudvalgene under denne fandtes det — uanset kommissoriernes omfattende karakter og indhold — nødvendigt at anmode specialudvalgene om at tilrettelægge arbejdet inden for bestemte tids-terminer, således at det samlede kommissionsarbejde kunne være afsluttet så betids, at kravet om forelæggelse af folkebiblioteksloven til revision i folketingsåret 1977-78 kunne baseres på et i kommissionsbetænkningen indeholdt lovforslag.

Kommissionens formand bad derfor specialudvalgene om at afgive deres betænkninger inden nytår 1977.

Det viste sig imidlertid allerede sidst på året 1976, at det ikke ville være muligt for specialudvalgene, der hver især tæller et relativt stort antal medlemmer — oftest en snes stykker — og som har omfattende kommissorier, at fuldføre arbejdet på for-svarlig vis i det oprindeligt tilsigtede tempo.

I begyndelsen af marts måned d.å. aflagde samtlige specialudvalg rapport til kommissionen om de enkelte udvalgs arbejde i den indtil da forløbne tid.

Specialudvalg 1 (Lånesamarbejdet) har behandlet lånesamarbejdet, amtscentralerne/centralbibliotekerne og samarbejdet på det regionale plan i det hele samt Depotbiblioteket. Endvidere spørgsmålet om betaling/gratisprincip. Spørgsmålet om lånesamarbejdet er imidlertid særdeles omfattende, og arbejdets afslutning forudsætter et forudgående samarbejde med andre specialudvalg.

Udvalget påregner at slutte arbejdet i efteråret 1977.

Specialudvalg 2 (Forskningsbibliotekernes fremtidige struktur og styrelse) ar-

bejder med de komplicerede problemer om forskningsbibliotekernes centrale styring, herunder spørgsmålet om evt. samling af forskningsbibliotekerne under et fælles direktorat. Endvidere spørgsmålet om et sådant direktorats kompetence og problemet om institutbibliotekernes og de såkaldte „§ 10-bibliotekers“ (læreanstaltsbibliotekernes) forhold under en central styring.

Udvalget, der har nedsat flere arbejdsgrupper, påregner at have et udkast til oplæg færdigt i sommeren 1977 og kan antagelig afslutte arbejdet i efteråret 1977.

Specialudvalg 3 (Afgrænsningen mellem de forskellige bibliotekstypers virkeområde og opgaver) behandler problemerne ud fra benyttersynspunkter og har især interesseret sig for biblioteker, knyttet til uddannelsesinstitutioner.

Arbejdet er planlagt afsluttet med et udkast til oplæg i sommeren 1977 og endelig betænkning til efteråret.

Specialudvalg 4 (De offentlige bibliotekers fælles serviceinstitutioner og -foranstaltninger) har hidtil beskæftiget sig med bl. a. Depotbiblioteket, et evt. depotbibliotek for forskningsbiblioteker, kassationspolitikken, Indbindingscentralen, Bibliotekscentralen og Landscentralen. Tilbage står edb-problemerne samt nationalbibliografien. Betænkningen fra specialudvalg 4 vil foreligge sidst på året.

Specialudvalg 5 (Folkebibliotekernes struktur) har bl. a. behandlet spørgsmålet om centralbibliotekerne, folkebibliotekernes styrelse og filialbiblioteksproblematikken. Udvalget baserer sine overvejelser på en omfattende undersøgelse af bibliotekernes

struktur, virksomhed og benyttelse i bestemte regioner, der påregnes afsluttet i september-oktober 1977. Udvalget må i visse spørgsmål samarbejde med specialudvalg 2. Arbejdet vil ikke kunne afsluttes før sidst i december.

Specialudvalg 6 (Folkebibliotekernes mål-sætning) har behandlet spørgsmålet om bibliotekernes informationsvirksomhed og bibliotekernes opgaver over for de forskellige grupper af befolkningen, herunder materialevalgspolitikken. Problemerne er omfattende, og udvalget forudser nødvendigheden af samarbejde med andre specialudvalg og vil ikke kunne afslutte sit arbejde før med udgangen af 1977.

Specialudvalg 7 (Folkebibliotekernes arbejdsmetoder og driftsøkonomiske forhold) behandler en række af spørgsmålene i underudvalg f. eks. vedrørende styring, samarbejds-, ledelses- og uddannelsesforhold, forholdet til centrale instanser og formidlingsvirksomhed.

Udvalget har lagt en arbejdsplan, der opregner en række hovedelementer, bl. a.

spørgsmålet om samspillet mellem den politiske og den faglige ledelse.

Arbejdet påregnes afsluttet sidst på året 1977.

Specialudvalg 8 (Forskningsbibliotekernes arbejdsmetoder og driftsøkonomiske forhold) har opdelt arbejdet i 3 grupper (ressourcefremskaffelse og -anvendelse, harmonisering blandt folkebibliotekerne og spørgsmålet om forskningsbibliotekernes serviceniveau). Disse 3 gruppers arbejde samordnes, efter at specialudvalget har samarbejdet med udvalgene 2 og 7.

Udvalget vil kun med vanskelighed kunne afslutte arbejdet i indeværende år.

Kommissionen vil i løbet af 1978 på grundlag af specialudvalgenes rapporter og forslag udarbejde sin betænkning, der formentlig vil indeholde et lovforslag, som — efter at ministeren har taget stilling til det — må forventes at kunne danne grundlag for udformningen af det lovforslag, som ministeren i overensstemmelse med nærværende ændringsforslag agter at fremsætte i folketingsåret 1979-80.